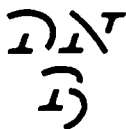

Conjunctuurindicator

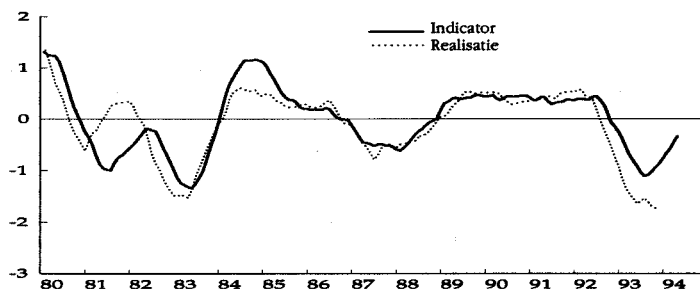
Alle componenten wijzen op herstel

De conjunctuurindicator, die thans een voorspelling geeft tot en met april aanstaande, duidt op een opleving van de conjunctuur (figuur 1). De productie in de verwerkende industrie, die wordt gehanteerd als maatstaf voor de realisatie van de conjunctuur, laat evenwel vooralsnog

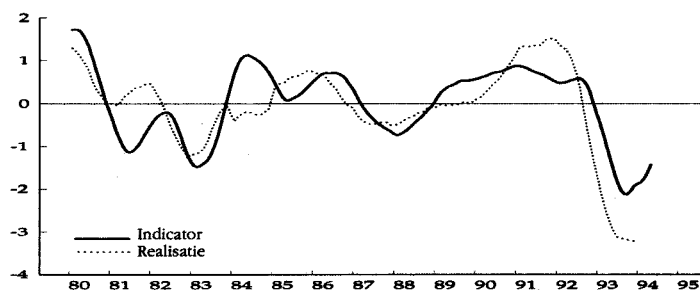

geen herstel zien, zodat enig voorbehoud over het conjunctuurherstel op zijn plaats blijft. Inmiddels wijzen alle samenstellende componenten van de indicator in opwaartse richting (tabel 1). Opvallend is vooral de omslag in de IFO-conjunctuurindicator voor de Westduitse industrie. Deze indicator, die een gemiddelde is van twee conjunctuurtests (enquêtes waarin ondernemers hun oordeel geven over de actuele en de verwachte bedrijvigheid in de Westduitse industrie), droeg in de zomer van 1993 nog zeer

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

Figuur 2. IFO-conjunctuurindicator West-Duitsland

sterk bij aan de neergang van de Nederlandse indicator. Inmiddels levert deze component al weer een duidelijk bijdrage aan de verbetering van de conjunctuurindicator.

Figuur 2 illustreert nog eens de omslag in de IFO-indicator. In de figuur is naast de indicator ook de realisatie van de industriële productie in West-Duitsland opgenomen. Deze reeks laat, bewerkt volgens de methode van de DNB-conjunctuurindicator, in de tweede helft van 1993 een stabilisatie zien. Er zijn dus aanwijzingen dat de recessie in West-Duitsland haar diepste punt heeft bereikt.

De groeivoorzichten voor 1994 zijn echter zeer mager. In de herfst van vorig jaar kwamen vijf van de zes Duitse onderzoeksinstituten met een raming van 1% voor de groei van het bbp in 1994 naar buiten. Aan deze prognose lagen veronderstellingen zoals vergaande loonmatiging, met een snelle verlaging van de rente en een opleving van de wereldconjunctuur ten grondslag. Enkele weken later kwamen de vijf wijzen, de vijf onafhankelijke hoogleraren die de regering adviseerden, met een pessimistischer prognose van 0% groei in 1994. Het CPB is in zijn buitenlandbeeld met een geraamde groei van 0,5% voor West-Duitsland gematigd optimistisch, maar benadrukt dat in de economische ontwikkeling bij onze belangrijkste handelspartner een belangrijke factor van onzekerheid ligt voor het herstel in ons land.

Tabel 1. Bijdrage componenten aan de mutaties in de conjunctuurindicator

Component	mei/jul 93	aug/okt	nov/jan	feb/apr 94
IFO-indicator Duitsland	-173	-61	50	69
Verwachte bedrijvigheid	-43	52	73	78
Orderontvangst	-67	11	71	72
Verwachte omzet nieuwe NCM-polishouders	-16	-9	12	33
Reële geldhoeveelheid	-39	13	42	58
Indicator	-337	5	249	313
Diffusie-index	0	3	5	5

De bijdragen betreffen veranderingen in de conjunctuurindicator en zijn berekend ten opzichte van de direct voorafgaande driemaandsperiode. Ze luiden in eenduizendste eenheden van de grootheden in figuur 1. De diffusie-index is het aantal componenten dat een verbetering van de conjunctuur aangeeft.

Conclusie

De DNB-conjunctuurindicator geeft een opleving van de Nederlandse conjunctuur in de komende maanden aan. Alle vijf componenten leveren een bijdrage aan de verbetering van de indicator. De realisatiereeks geeft echter nog steeds geen omslag aan.